

Boganmeldelser

Evidens i Sygeplejen

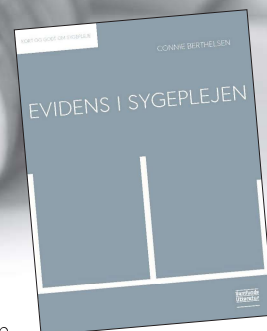
Af Connie Berthelsen, Samfundslitteratur 2020

Anmeldt af Helle Mathar, lektor, Københavns Professionshøjskole

Jeg blev faktisk glad da jeg blev spurgt om jeg ville anmelde *Evidens i Sygeplejen*, da jeg netop havde læst bogen og var begejstret for den. Denne begejstring vil jeg forsøge at beskrive i det følgende. Bogen er skrevet af Connie Berthelsen, der er ansat som universitetslektor ved Institut for Folkesundhed, Sektion for Sygepleje på Aarhus Universitet. Connie Berthelsen har desuden tidligere været ansat som postdoc og klinisk sygeplejespecialist på Køge sygehus og har arbejdet med at evidensbasere praksis og at implementere en forskningskultur i sygeplejen. Bogen er opdelt i to dele. Første del består af tre kapitler der beskriver evidens i sygepleje fra et historisk perspektiv til nutidig sygeplejepsik. Dette afsnit er meget interessant med dokumenteret beskrivelse og kritik af nutidig europæisk sygeplejeforskning. Det er her dokumenteret, at en stor del af klinisk sygeplejeforskning har beskrivende og ikke eksperimentelle forskningstilgange, og at megen forskning på denne måde ikke bidrager med en mærkbar fordel for hverken patienter, pårørende eller sundhedsprofessionelle. Det hævdes at 85 % af denne forskning er spild. Et markant og interessant budskab. Så er rammen sat. Anden del af bogen består ligeledes af tre kapitler der omhandler interessen for, barrierer for, og muligheder for evidensbaseret sygepleje. Her understøtter flere undersøgelser sygeplejerskers holdninger for og mo-

tivation for forskning i sygepleje. Det er beskrevet at en kulturændring er nødvendig for at evidensbasere sygeplejen og da forfatteren selv har været ansat og arbejdet med evidens i sygeplejepsik er der et fint afsnit med Harvard professoren John Kotters teori om forandringsledelse og hvordan hans otte-trinsproces konkret blev anvendt til at skabe en forsknings kultur på afdelingen.

Bogen giver i en god oversigtsform et billede og kritik af sygeplejeforskning i Danmark og Europa, men også bud på hvordan en kulturændring kan finde sted. Min begejstring som anmelder går på, at der er meget få af denne type budskaber og omvendt at en særlig type budskaber i form af mere ideologisk betinget kritik af evidens har været dominerende i flere årtier i dansk sygepleje. Det særligt nye ved denne bog er således første del af bogen. På bogens bagside er det beskrevet at den primært henvender sig til sygeplejestuderende, men bogen kan formentlig udgøre et fint udgangspunkt for afdelinger der vil arbejde med at evidensbasere deres praksis.

Accabadora

Af Michela Murgia. Oversat fra italiensk af Marie Andersen. Forlaget Paloma, Viborg 2015. 142 s.

Anmeldt af: Lotte Evron, ph.d., lektor og sygeplejerske, Institut for Sygeplejerske- og Ernæringsuddannelser, Københavns Professionshøjskole

For og imod aktiv dødshjælp

Accabadora betyder "den der afslutter" eller dødsengel på italiensk og er en bog, der giver stof til eftertanke om nutidige diskussioner om aktiv dødshjælp og om socialt udsatte børns trivsel i forhold til adoption og plejefamilier.

Fortællingen foregår i et landsbysamfund på Sardinien i 1950'erne, hvor vi følger den lille pige Maria fra hendes adoption til ny familie og udvikling fra barndommen til voksenlivet. Som voksen bevæger Maria sig mellem oprør og accept af sin skæbne, som består af at være det lille landsbysamfunds fremtidige dødsengel. På Sardinien har der gennem tusinde af år eksisteret en tradition for, at familiemedlemmer hidkalder en dødsengel til at yde aktiv dødshjælp for at afslutte deres kære lidelser samt lette dem selv for en plejkrævende og/eller økonomiske byrde.

Gennem Marias møde med mennesker fra forskellige sociale lag, generationer og positioner præsenteres vi for forskellige perspektiver på retten til selv at bestemme over liv og død og muligheder for at påvirke egen skæbne. Aktiv dødshjælp beskrives i spændet mellem en kriminel og barmhjertelig handling.

Menneskelig lidelse og glæde portrætteres gennem forskellige personer møde med tab (af funktionsevner og legemsdele), sorg (tab af nære kære), kærlighed (både den 'rene' og 'forbudte'), adoption, overtro (og forhekselse) samt retten til at dø naturligt versus ønsket om at ende

sine lidelser med hjælp. Selv om fortællingen foregår i et landsbysamfund i Italien for mere end 60 år siden, behandler bogen eksistentielle og etiske spørgsmål og emner, som står højt på den sundhedspolitiske dagsorden i dagens Danmark.

Det gør bogen særlig relevant for politikere og sundhedsprofessionelle. Der er eksempler på, hvordan nogle mennesker - med støtte eller modstand fra deres pårørende - holder fast i livet, til de selv udånder trods stor smerte og lidelse, eller aktivt beder Accabadora om hjælp til at afslutte deres lidelser. Et andet perspektiv i bogen er de gamle mennesker, som ses som en byrde. Her er der et eksempel på, hvordan pårørende forsøger at komme af med deres gamle plejkrævende familiemedlem, fordi de ikke orker at pleje ham og derfor sender bud efter Accabadora. Dette sker mod den gamle mands vilje. Om hans liv afsluttes af Accabadora eller af naturlige årsager vil jeg ikke afsløre her. Eksemplerne er mange og bogen indeholder multiple vinkler på emnet. Det interessante er Marias og hendes plejemors etiske overvejelser i hver situation, samt deres relation til vaner og traditioner i det lille landsbysamfund på Sardinien.

Bogen er relevant for sygeplejersker, der arbejder med spørgsmål om liv og død i klinisk praksis eller på uddannelsesinstitutioner. Den kan bruges som baggrundslitteratur til bedre at forstå patienters/borgeres og pårørendes overvejelser og deres håndtering af sundhedsudfordringer.

